

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Євгеній Калкатов**, 1974 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2018 році Приватний вищий навчальний заклад «Київський університет культури» за спеціальністю «Дизайн», працює асистентом на кафедрі графічного дизайну в Київському національному університеті культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Дизайн».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Київського національного університету культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ від «01» жовтня 2025 року № 129-о, у складі:

Голови разової спеціалізованої
вченої ради:

Анастасія Варивончик, доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри дизайну і технологій Київського національного університету культури і мистецтв.

Рецензентів:

Ольга Лавренюк, кандидат мистецтвознавства, старший викладач кафедри дизайну і технологій Київського національного університету культури і мистецтв;

Олександра Пенчук, кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри дизайну і технологій Київського національного університету культури і мистецтв.

Офіційних опонентів:

Тетяна Кротова, доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри мистецтва та дизайну костюма Київського національного університету технологій та дизайну;

Лілія Дерман, кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри дизайну та образотворчого мистецтва Українського державного університету імені Михайла Драгоманова,

на засіданні «19» листопада 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» **Євгенію Калкатову** на підставі публічного захисту дисертації «Street style як художнє явище: специфіка формування та стилістичні особливості» за спеціальністю 022 «Дизайн».

Дисертацію виконано у Київському національному університеті культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник: **Людмила Дихнич**, доктор мистецтвознавства, професор, Київський національний університет культури і мистецтв, завідувач кафедри фешн та шоу-бізнесу.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою із дотриманням вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 (зі змінами) та містить нові науково обґрунтовані результати дослідження, а саме у якому street style вперше розглянуто як художнє та візуально-комунікативне явище, що сформувало нові принципи стилістичного мислення в модному дизайні. У дисертації *уперше*:

– street style розглянуто як художнє та візуально-комунікативне явище, що сформувало нові принципи стилістичного мислення в модному дизайні;

– визначено візуальні та стилістичні особливості street style як результат синтезу субкультурної естетики, вуличного мистецтва, музики, високої моди й цифрових медіа;

– виявлено механізми взаємодії street style і високої моди, які зумовили появу нових форм візуального образу, моделей гібридизації стилів і демократизації модного простору;

– проаналізовано специфіку street style в Україні як локальної інтерпретації глобального явища в умовах динамічних культурних трансформацій;

уточнено та доповнено:

– понятійний апарат дослідження: терміни *street style*, *streetwear*, *street fashion* та ін. розглянуто у взаємозв'язку з категоріями візуального дизайну, що дає змогу точніше окреслити їхні функції в сучасному модному дискурсі;

– роль street style як форми візуальної комунікації: розглянуто його значення як засобу самовираження, соціального позиціонування та ідентифікації через візуальні коди, знаки й символи; з'ясовано, що street style поєднує принципи еkleктики, бриколажу, цитатності, асоціативності й концептуальності, що дає підстави розглядати його як прояв постмодерної візуальності;

– особливості локального (українського) street style в контексті глобальних тенденцій: окреслено характерні риси адаптації й переосмислення вітчизняною візуальною культурою універсальних кодів street style;

– роль цифрових агентів візуалізації (фотографів, блогерів, інфлюенсерів): простежено, як вони беруть участь у трансляції естетики street style в глобальному й локальному середовищі;

подальшого розвитку набули уявлення про:

– джерела формування street style: проаналізовано вплив молодіжних субкультур, масової культури, урбаністичного контексту, музики, сучасного

мистецтва, цифрових медіа та соціальних мереж як комплексних чинників стилістичного синтезу;

– роль street style в модному дизайні як практиці: простежено, як він впливає на проєктне мислення дизайнерів, формує нові типи образів і переосмислює естетичні та комунікативні принципи сучасної моди.

Здобувач має 8 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України зі спеціальності «Дизайн», 5 публікацій у збірниках тез доповідей на міжнародних та всеукраїнських наукових і науково-практичних конференціях:

1. Калкатов Є. Передумови появи Street Style у контексті субкультурного руху в США та Великобританії в другій половині ХХ століття. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія : Мистецтвознавство*. 2024. Вип. 50. С. 145–159.

2. Калкатов Є. Взаємовплив Високої моди та Street Style. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету*. 2024. Вип. 74. Т. 1. С. 117–125.

3. Калкатов Є. Street Style в Україні: виникнення та особливості поширення. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Напрям : мистецтвознавство*. 2024. Вип. 48. С. 512–518.

4. Калкатов Є. А. Поняття Street Style як явище молодіжної моди. *The Current State of Development of World Science: Characteristics and Features : Collection of Scientific Papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VI International Scientific and Theoretical Conference, Dec. 15, 2023. Lisbon, Portuguese Republic : International Center of Scientific Research, 2023. P. 302–303.*

5. Калкатов Є. А. Публікації про Street Style Looks: до історії питання. *The Driving Force of Science and Trends in its Development : Collection of Scientific Papers «SCIENTIA» with Proceedings of the V International Scientific and Theoretical Conference, Dec. 22, 2023. Coventry, United Kingdom : International Center of Scientific Research, 2023. P. 220–221.*

6. Калкатов Є. А. Вплив Street Style на моду. *Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих вчених, м. Київ, 12–13 квіт. 2024 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. С. 103–105.*

7. Калкатов Є. А. Вплив музичних течій на появу Street Style. *Interdisciplinary Research: Scientific Horizons and Perspectives: Collection of Scientific Papers «SCIENTIA» with Proceedings of the VIII International Scientific and Theoretical Conference, Aug. 30, 2024. Vilnius, Republic of Lithuania : International Center of Scientific Research, 2024. P. 62–65.*

8. Калкатов Є. А. Інструменти поширення Street Style. *Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень : зб. наук. пр. з матеріалами VIII Міжнар. наук. конф., м. Рівне, 30 серп. 2024 р. / Міжнародний*

центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2024. С. 151–153.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Анастасія Варивончик, доктор мистецтвознавства, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, професор кафедри дизайну і технологій. Оцінка позитивна, без зауважень.

Ольга Лавренюк, кандидат мистецтвознавства, Київський національний університет культури і мистецтв, старший викладач кафедри дизайну і технологій. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Взаємозв'язок *street style* і високої моди окреслено переконливо, але дисертація приділяє менше уваги індустріальним і комерційним механізмам цього діалогу. Варто було б показати, як саме ринок, бренди та маркетинг впливають на формування гібридних стильових рішень.

2. У висновках подано ґрунтовні узагальнення, проте бракує більшої кількості конкретних прикладів. Залучення додаткових кейсів (колекції дизайнерів, конкретні *street style*-фотопроекти чи медіакампанії) зробило б підсумки більш наочними й переконливими.

Олександра Пенчук, кандидат технічних наук, доцент, Київський національний університет культури і мистецтв, доцент кафедри дизайну і технологій. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Термінологічний апарат потребує подальшого уточнення. Попри значну увагу до розмежування понять *street style*, *street fashion*, *streetwear*, у тексті трапляються випадки їхнього майже синонімічного використання, що може спричинити неоднозначність у сприйнятті.

2. Джерельна база візуальних матеріалів є репрезентативною, однак подекуди бракує систематизації. Було б доцільно чіткіше структурувати корпус використаних фото- та відеоматеріалів, блогів і медіа, розподіливши їх за географічним принципом чи за видами візуальних практик.

Тетяна Кротова, доктор мистецтвознавства, професор, Київський національний університет технологій та дизайну, професор кафедри мистецтва та дизайну костюма. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Дисертація містить значний обсяг фактологічного матеріалу, але візуальні джерела (*street*-фотографія, медіаконтент) проаналізовані здебільшого у загальних рисах образу. В окремих випадках слід було би приділити більше уваги детальному аналізу костюма, зачіски, доповнень, аксесуарів і прикрас, взуття.

2. Теоретичні узагальнення щодо *street style* у контексті постмодерної естетики й сучасного мистецтва у Розділі 3 подані стисло; доцільно було б ширше проаналізувати інтерпретацію візуальних кодів і сучасних дизайнерських практик.

3. В деяких фрагментах тексту наявні емоційно забарвлені формулювання, чого слід уникати для посилення об'єктивності.

Лілія Дерман, кандидат філософських наук, доцент, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, завідувач кафедри дизайну та образотворчого мистецтва. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У розділі 2 недостатньо уваги приділено економічному аспекту street style, зокрема ролі resale-ринків (StockX, Grailed) і лімітованих випусків (drops), які формують ринкову цінність вуличного одягу. Детальніший аналіз міг би розкрити економічні механізми феномена.

2. У розділі 3 аналіз українського street style обмежений великими містами (Київ, Львів, Одеса, Харків). Розгляд регіональних особливостей чи менших міст міг би збагатити уявлення про локальну специфіку.

3. Висновки щодо впливу війни на український street style мають узагальнений характер. Конкретизація прикладів, наприклад, ґрунтовний аналіз конкретних колекцій дизайнерів, могла б посилити аргументацію.

4. Дисертаційне дослідження можна було б розширити за рахунок розгляду конкретних кейсів, які демонструють вплив street style на мейнстримну моду. Зокрема, проаналізувати приклади, що набули резонансу: Славіка з України як «вуличну легенду», феномен *homeless aesthetic* у колекціях Лемни Гвасалії, історію Марка Рея, а також дискусії навколо *glamourization of poverty* та *homeless chic*. Це поглибило б розуміння соціокультурних аспектів і контроверсійних вимірів street style.

5. Дослідження зосереджене переважно на західному контексті street style. Аналіз проявів феномена в неєвропейських регіонах (Азія, Африка) міг би розкрити додаткові аспекти його глобалізації.

Результати відкритого голосування:

«За» п'ять членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Євгенію Калкатову** ступінь доктора філософії з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю 022 «Дизайн».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

**Голова разової спеціалізованої
вченої ради**

МП

Анастасія ВАРИВОНЧИК